

PULWŁOCZEK (10) *sb m*

pułwłoczek (6), **połwłoczek** (4), [**powłoczek**]; *pułwłoczek GostGosp* (2), *GrabPospR*, *ZapKościar* (2); *pułwłoczek* : *połwłoczek ZapWar* (1:4).

W pisowni łącznej (9), *w pisowni rozłącznej* (1).

o *prawdopodobnie pochylone*, e *prawdopodobnie jasne* (tak *Cn*); w *poł-* o *prawdopodobnie pochylone* (tak w *poł-*).

sg *N* *półwłoczek* (2). $\diamond$ *G* *pułwłóczka* (4). $\diamond$ [*A* *pułwłoczek.*] $\diamond$ *L* *pułwłóczku* (4). $\diamond$ [*pl* *G* *pułwłóczk(o)w.* $\diamond$ *A* *pułwłóczki.*]

Sł stp: *półwłoczek*, *połwłoczek*, *pułwłoczek*, *Cn*: *połwłoczek s.v. półwłóki*, *Linde bez cytatu: półwłoczek*.

Pole uprawne o powierzchni równej połowie włóki; semis agri Cn (10) : *yako tho yesth polvloczek dasyowsky kthory kvpyl oczyecz moy szstryem moyem Czeslavem y thego polvloczka szpadla [lege: spadła] Czwartha Czaszcz po czeszlavye stryyv moyem rodzonom na oycza mego yana ZapWar 1505 nr 1969; przereczony Raphal poddanym swem [ma] zaplaczicz y odwiesz na brzeg do Niegowa [...] cynssową smolą zwyklem obyczaiem tho yesth po cztheri klody s kazdego Polwloczka ZapWar 1549 nr 2657, 1505 nr 1969, [1534] nr 2525; bo to bywa że w wielkich dworzach bywa więtfzy niedoftátek/ niż v chłopá ná puolwłóczku. GostGosp 124; w niektórych też kráíách włóki nierowne/ á w fámych Iflanćiech [...] / łá więcey niż pięćiorákíe włóki [...] / iedne łá co więcey coś niż trzy włóki chełmfkie w łobie máią/ inŹe łá co y puolwłóczká nie máią GrabPospR L3; ZapKościar 1596/85v, 1597/85v; [Každy z nich, który włókę trzyma, płacá czynsz z półwłóczka na ś. Marcin na zamek, videlicet ze 14 półwłóczków per gr 20, a ze 3 półwłóczków per gr 19. LustrRaw 1564/110; [karczmarze] ról nie mają karczemnych, trzymają między gburami po półwłóczku LustrMalb I 34, II 122; [miasto Słuchów] Ma włók wszystkich 42, [...] włók, które borem leżą ku paśniom bydła miesckiego 10, półwłoczek miescki 1 LustrPom 44; Włók osiadłych i pustych ut supra, na których siedzi poddanych 14; z každy włóki płacá na ś. Marcin per fl. 2, a z pustych półwłóczków per fl. 3 InwBiskWłocł 1582/23; Owsa: tego było zostało [...] na wysiewek: [...] do Byczyny [...] item na pustą karczmę i powłóczki InwBiskWłocł 1582/79; ta wieś dziesięcinę płaci kapitule wloczlawskiej z každygo puolwłóczka per gr. 30. InwBiskWłocł 1582/193, 1582/169, 192, 254, 276].*

W przeciwstawieniu: »włoka ... puolwłoczek« (1): *A gdzie ná Włóce bráćia siedzą/ mogą łie rozdźielić ná poły. A ná puol włóczku dźielić łie nie máią. GostGosp 44; [W tym miasteczku jest włók osiadłych 29 [...], płacá czynszu de 27½ włók per gr. 48, a z puolwłóczka jednego też zbrzeźnego płacá gr. 15 InwBiskWłocł 1582/183; W tej wsi włodarz na całej włóce siedzi, ale z puolwłóczka płaci czynsz i podatki, a z puolwłóczka służy. InwBiskWłocł 1582/276, 1582/276, 279, 280; A kteryby Szłáchćic łpełná nie miał włóki/ tedy ma dáć z puolwłóczká grofzy piętnáście. Pobór 1590/12].*

W charakterystycznych połączeniach: [*pułwłoczek miescki, najemny, osiadły, pusty, zbrzeźny*]; *połwłóczka czwarta część; być w posesyjej puolwłóczka; puolwłoczek kupić, mieć; (za)płacić [ile] z puolwłóczka; z puolwłóczka robić [ile] dni.*

[*Wyrażenie*: »pułwłoczek rolej«: *Młynarz dziedziczny, ma prawo na trzecią miarę, ma k temu puolwłoczek rolej, łąki i ogród. LustrPłoc 53; Dochody, które miasto [Słuchów] ma pro commodo*

reipublicae: [...] od półwłóczka rolej, które mają przy boru włók dziesięci na prawie swem, mają gr. 20 *LustrPom* 45.]

Synonimy: półrolek, półślad, półśladek, półśledzie, półźrzebek, pułtanek, pułłanie.

MFr